

Vogelweekend IJsselstreek en Zutphen 16, 17 en 18 mei 2025 verslag van Truus, Gea en Hans

Verslag van vrijdag 16 mei, dag 1 door Truus v d Chijs:

Om negen uur staat iedereen klaar voor vertrek. Het vogelweekend begint, de weersverwachting is uitstekend. We gaan enthousiast op weg met 17 mensen in vijf auto's.

Monique, als 18e vogelaar, komt 's avonds rechtstreeks naar Zutphen.

De eerste stop is bij buitenplaats Beerschoten bij De Bilt, in beheer bij Het Utrechts Landschap. In 1885 werd het landgoed ingericht in de Engelse landschapsstijl door landschapsarchitect Zocher jr. Na koffie plus bij het informatiecentrum gaan we omstreeks 11 uur de wit gemarkeerde wandeling van 5 km lopen. Het is een mooi bos met beukenlanen, open grasland en een vijver.

Zoals altijd in een bos, is de vink alom aanwezig. Opvallend veel meikevers vliegen rond. Daar zijn wij enthousiast over omdat ze in onze regio niet voorkomen, maar later bleek dat niet iedereen er blij mee is.

Natuurlijk zoeken we de bosvogels die in onze regio niet of weinig voorkomen.

We zagen boomkruiper en boomklever, bonte- en grauwe vliegenvanger.

Bij een boom met een grote ronde opening (nest zwarte specht) stond een vogelaar met telescoop op wacht. Hij heeft hier een zwarte specht gezien die zijn jongen voert. Geduldig hebben we het nest van de zwarte specht geobserveerd, maar onze hoorbare/zichtbare aanwezigheid heeft de specht op afstand gehouden.

Wel gehoord maar dus niet gezien.

Enkelen lopen de verkeerde kant op maar daardoor zien ze een vuurgoudhaan heel dichtbij.

In de vijver zwemmen kikkervisjes en een ringslang.

Om drie uur weer op weg naar Zutphen. Om half zes zijn we op onze bestemming. We verblijven in vier Tiny Little houses, met apart een grote gemeenschappelijke ruimte. Dankzij voortreffelijke voorbereiding was er om zes uur al heerlijk eten.

Na het eten tochtje met auto naar de IJssel. Mooie gele kwikstaart en eerste visdiefje gezien.

Daarna hebben we het ontbijt en de lunch voor de volgende dag klaar gemaakt omdat we heel vroeg de volgende dag op stap gaan.

Vervolg verslag Tringa weekendexcursie dag 2 door Gea Kaan:

We vertrokken 's morgens heel vroeg vanaf 6 uur om naar het startpunt bezoekerscentrum IJssel den Nul te gaan. Daar stonden Florence en Henny van vogelwerkgroep Zutphen ons al op te wachten. Zij navigeerden ons door een prachtig afwisselend landschap, zoals rietgebieden, bosgebieden, over een pontonbrug, langs de uiterwaarden van de IJssel uiteindelijk via een trekpuntje weer terug naar de auto.

Onderweg mooie ooievaars zien vliegen. Bij een schoorsteen van een oorspronkelijke steenfabriek zat een slechtvalk mooi in het zonnetje. Bij een uitkijktoren waar we koffie gingen drinken werden we verwelkomd door een kudde pony's. Bij een uitkijkscherp zag Cindy als eerste een zeearend hoog in de bomen zitten, voor velen een belevenis. Koos en Rita waren ook blij want er was ook veel klein spul te zien zoals de meikever, vele libelle soorten zoals de viervlek, man (blauw van kleur) en vrouw en de mooie waterbeekjuffer.

We gingen na deze mooie ronde even koffie drinken en om 13.00 uur zouden we ons melden voor een wandeling in de Duursche Waarden bij landgoed de Velhorst waar we werden opgewacht door Pieter en wederom Henny van de Zutphense vogelwerkgroep. Voordat we met de wandeling van start gingen konden we in een schuur nog even een nestje van een boerenzwaluw zien. In het gebied hoopten we de geelgors en de grauwe klauwier te zien, de eerste hebben we mooi kunnen zien en horen, maar de andere hebben we niet kunnen ontdekken.

Vele vogels gezien (107 hele weekeinde volgens de lijst), maar om er een paar te noemen die in dit gebied vaker voorkomen zijn de pontische meeuw, de bosrietzanger, de raaf, de holenduif, hebben we wel gezien/gehoord. Het was een prachtige wandeling door het bos en langs bosranden. Het was de bedoeling om spechten te zien, maar dat lukte niet helaas. Het was een welbestede zonnige, maar lange dag. We sloten deze dag af met een heerlijke Chinese maaltijd

Vervolg van het verslag van de weekendexcursie 16 17 en 18 mei 2025 door Hans Dijkstra:

De ochtend van zaterdag 17 mei was al om een uur of vijf begonnen. Koffie zetten en in thermoskannen doen, lunchpakketjes maken en dan een hele dag op pad. Wandelingen van enkele uren door onder meer de uiterwaarden van de IJssel. Wat stroomt die rivier enorm snel! Het Nederlandse leger oefent het oversteken van rivieren de niet voor niets op IJssel. Zwemmen wordt sterk afgeraden. Na een stevige Chinese maaltijd die voor 12 personen was ingekocht en door 18 personen werd opgegeten (er bleef ook nog wat over) waren er een paar uurtjes rust. Dat was nodig, want verschillende deelnemers die stappentellers hadden gebruikt meldden dat er al meer dan 20 000 stappen waren gezet die dag. Een lekker biertje bij de Chinese hap ging niet door. Er waren wel biertjes, maar die waren samen met een twintigtal eieren niet in de koelkast maar in de vriezer belandt. Een paar blikjes waren ontploft en eieren gebroken met de nodige rotzooi als resultaat.

De laatste excursie van 17 mei zou het gezelschap in de avond naar de nachtzwaluw op Gorsselse heide voeren. Hoewel er niet veel meer gelopen ging worden haakten twee deelnemers af. Die waren te moe en wilden de volgende dag weer fit zijn. Even na negen uur in de avond vetrokken 15 deelnemers naar de afgesproken locatie waar ze door 2 leden van vogelwerkgroep Zutphen werden opgewacht. Ik had mijn warmtebeeld camera meegenomen om te testen wat die bij het waarnemen van nachtzwaluwen zou kunnen betekenen. Zou ik, zodra het mysterieuze ratelende geluid van een nachtzwaluw man zich zou voordoen, in de richting van de geluidsbron al een glimp van het dier kunnen opvangen? In Schoorl had ik er met de infrarood kijker een jaar eerder een exemplaar in het donker mee in de hei zien zitten. Toen het geluid zich voordeed en ik de kijker in de juiste richting bewoog was er niks te zien. Door de begroeiing werd het infrarode licht tegengehouden.

De nachtzwaluw liet heel kort na zonsondergang al van zich horen en zich ook prachtig zien. Het was nog niet erg

Foto van Koos Bakker en opname van het warmtebeeld van Hans Dijkstra

donker. Deelnemers die hun verrekijker op het dier richtten zagen zelfs details in het verenkleed. Ik kon een filmpje maken van het warmtebeeld van de voorbijvliegende nachtzwaluw. Hier zie je een still uit dat filmpje. Het beeld wat door de verrekijkers kon worden getoond was vast veel mooier, maar ik wilde persé de warmtebeeld kijker proberen. Soms leek het erop dat we twee nachtzwaluwen tegelijk konden horen waarbij één van de twee ver weg zat. Helemaal zeker was dat niet.

En dan deed zich een adembenemend schouwspel voor. Er streek een enorme uil neer in de boomtoppen. Een Oehoe! Hoewel er een paartje zit bij Olst een paar kilometer verderop was er bij de Gorsselse heide nog nooit een gezien. Misschien omdat er op de heide daar geen konijnen voor komen. Toen de nachtzwaluw weer eens langs wikte leek de uil daarvan te schrikken. Hij vloog op en maakte op zijn (of haar) beurt dat er een paar houtsnippen vandoor gingen. Wat een spektakel! Zoiets vergeet je nooit meer. Nog helemaal vervuld van het schouwspel ging het gezelschap naar het nachtverblijf om bij te tanken voor de komende dag. Voor de liefhebbers waren er gauw nog nieuwe biertjes gehaald. Dat helpt bij het inslapen.

Zondag 18 mei, 3^e dag:

We hadden geen zin om, na de laatste uitstapjes rond de IJssel bij Deventer, weer terug te reizen naar onze verblijfplaats dus stond iedereen vroeg op (om een uur of vijf) om de bagage bij elkaar te rapen en in de auto's te

proppen. Lunchpakketjes werden snel gemaakt, ditmaal zonder een eitje helaas. De Gorsselse heide werd als eerste bezocht, nu bij daglicht. In de eerste dagen waren er al meer dan 90 soorten gespot. Ik verwachtte niet dat er nog veel bij zouden komen.

De Gorsselse heide werd een paar decennia geleden als militair oefenterrein gebruikt, inclusief schietbanen. Om te voorkomen dat kogels mijlen verder zouden neerkomen om daar onheil aan te richten waren er enorme zandbergen als kogelvangers opgericht. Toen er een spoorlijn door het terrein werd aangelegd, werd een deel van het oefenterrein verplaatst. Nadat het terrein niet meer nodig was voor militaire activiteiten werd er een natuurherstelplan uitgevoerd. Het lood werd uit het zand verwijderd om te voorkomen dat "schatgravers" de bergen zouden omspitten. Vrijwilligers zorgen er jaarlijks voor dat jonge boompjes uit de grond worden getrokken zodat de heide blijft bestaan. Vooral berken zijn lastig te verwijderen. Aan de waarneemlijst kon nog een boomleeuwerik worden toegevoegd. Bijna aan het einde van de lange wandeling stak er een sliertje rupsen over. Het waren heel harige maar ook heel kleine rupsen, geen eikenprocessie- maar heideringelrupsen.

Het tweede doel die dag lag aan de andere kant (west) van de IJssel bij Terwolde. De auto's werden in de berm van de Molenweg geparkeerd op een locatie van waaruit zicht is op het nest van een paar zeearenden. De telescopen waren hard nodig. Daarmee waren twee jongen te zien die hun vliegspieren aan het oefenen waren terwijl één van de ouders vanuit een nabije boom de zaak in de gaten hield. Prooidieren genoeg, want een zeearend lust wel een gansje en ook wel twee. Het werd tijd voor een sanitaire stop in een restaurantje met de leuke naam: Kriebelz. Door koffie met gebak werd het gezelschap van nieuwe energie voorzien om naar het derde object te gaan: Het gemaal mr. L.A.S.J. baron van der Feltz. (een hele mond vol) Van daaruit is zicht op de ruïne de Nijenbeek. Er zitten ook ijsvogeltjes, maar die lieten zich niet zien zodat tegen een uur of half drie er nog maar één vogel op de tellijst was bijgeschreven: de boomleeuwerik.

Zou dat aantal nog vergroot worden als we naar het laatste reisdoel zouden gaan? Dat was weer in de uiterwaarden van de IJssel en draagt de naam Rammelwaard. Er is een vogelkijkhut en de wandeling ernaartoe voert langs een dode arm van de IJssel. In dode armen staat geen stroming en daar troffen we wat soorten aan die nog niet eerder waren gespot: slobend, kleine plevier, bergeend, zomertaling, kuifeend, tafeleend, grutto, cascara.. Die vogels houden er kennelijk niet van om in een snelstromende rivier te zwemmen. Hoog in de lucht cirkelde een paartje boomvalk. Nadat die ook waren genoteerd stond de teller op 108 exemplaren. Er waren grapjes gemaakt in de trant van: "We gaan niet naar huis voor we er 100 hebben. Desnoods overnachten we bij leden van vwg Zutphen en gaan we maandag verder." Maar dat was dus niet nodig. Geheel tevreden en nogal moe kon iedereen weer slapen in het eigen bed.

datum waarneming 16 17 18 mei 2025		soorten totaal		108	
Soort	1/0	Soort	1/0	Soort	1/0
Roodkeelduiker		Buizerd	1	Visdief	1
Parelduiker		Wespendiët		Noordse Stern	
Noordse Stormvogel		Sperwer	1	Reuzenster	
N Pijlstormvogel		Havik		Zwarte Stern	
G Pijlstormvogel		Torenavalk	1	Kleine Alk	
Vaal Stormvogeltje		Roodpootvalk		Zeekoet	
Jan van Gent		Boomvalk	1	Alk	
Dodaars	1	Slechtvalk	1	Holenduij	1
Kuifduiker		Smeltéken		Houtduif	1
Geoorde Fuut		Korhoen		Turkse Turtel	1
Fuut	1	Patrys		Zomertortel	
Roodhalsfuut		Kwartel		Koekoek	
Aalscholver	1	Kwartelkoning		Bosuil	
Kuifaalscholver		Fazant	1	Ransuil	
Roerdomp		Waterall		Velduil	
Woudaap		Porseleinhoen		Kerkuil	
Kwak		Waterhoen	1	Steenuil	
Koereiger		Meerkoet	1	Nachtzwaluw	1
Raireiger		Kraanvogel		Gierzwaluw	
Kleine Zilverreiger	1	Scholekster	1	Hop	
Grote Zilverreiger	1	Kluut		Ijsvogel	
Blauwe Reiger	1	Kleine Plevier	1	Zwarte Specht	1
Purperreiger		Bontbekplevier	1	Groene Specht	1
Ooievaar	1	Strandplevier		Grote Bonte Specht	1
Zwarte Ooievaar		Zilverplevier		Kleine Bonte Specht	
Lepelaar	1	Goudplevier		Draaihals	
Knobbelswaan	1	Morinplevier		Veldleeuwenk	
Wilde Zwaan		Kievit	1	Kuifleeuwenk	
Kleine Zwaan		Kanoet		Boomleeuwenk	1
Kolgans		Drieteenstrandloper		Strandleeuwenk	
Dwerggans		Paarse Strandloper		Oeverzwaluw	
Rietgans		Steenloper		Boerenzwaluw	1
Kleine Rietgans		Bonte Strandloper		Huiszwaluw	1
Gauwe Gans	1	Krombekstrandloper		Duinpieper	
Brandgans	1	Temmincks Strandloper		Waterpieper	
Rotgans		Kleine Strandloper		Oeverpieper	
Witbuckrotgans		Bosruiter		Graspieper	1
Bergeend	1	Witgat	1	Boompieper	1
Wilde Eend	1	Oeverloper	1	Witte Kwikstaart	1
Krakeend	1	Tureluur	1	Rouwkwikstaart	
Pijlstaart		Zwarte Ruiter		Gele Kwikstaart	1
Sloboend	1	Groenpootruiter		Engelse Kwikstaart	
Smient		Poelruiter		Noordse Kwikstaart	
Wintertaling		Grutto	1	Grote Gele Kwikstaart	
Tafelend	1	Wulp	1	Winterkoning	1
Krooneend		Regenwulp		Pestvogel	
Witooegend		Houtsnip	1	Heggenmus	1
Topper		Watersnip		Roodborst	1
Kuifeend	1	Bokje		Nachtegaal	
Eider		Gauwe Franjepoot		Blauwborst	
Zwarte Zee-eend		Kemphaan		Zwarte Roodstaart	1
Grote Zee-eend		Grote Jager		Gekraagde Roodstaart	
Ijseend		Kleine Jager		Tapuit	
Briduiker		Kokmeeuw	1	Paapje	
Nonnetje		Stormmeeuw		Roodborsttapuit	1
Grote Zaagbek		Zwartkopmeeuw		Zanglijster	1
Middelste Zaagbek		Zilvermeeuw	1	Koperwiek	
Zeearend	1	Geelpootmeeuw		Grote Lijster	
Visarend		Kleine Mantelmeeuw	1	Kramsvogel	
Rode Wouw		Grote Mantelmeeuw		Merel	1
Zwarte Wouw		Dwergmeeuw		Beltijster	
Brune Kiekendief	1	Dwergmeeuw		Tuinfluit	1
Blauwe Kiekendief		Drieteenmeeuw		Zwartkop	1
Gauwe Kiekendief		Dwergster		Braamsluiper	1
Ruigpootbuisd		Grote Stern		Grasmus	1
		Lachster		Rietzanger	1